

Regulamin wycieczek szkolnych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 25 maja 2018r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2018 r, poz. 1055)

§ 1

Organizowanie przez szkoły krajoznawstwa i turystyki ma na celu:

- a. poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii;
- b. poznawanie kultury i języka innych państw;
- c. poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego;
- d. wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania;
- e. upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody;
- f. upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej;
- g. przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej;
- h. poznawanie i wdrażanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

§ 2

Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w formie:

1. **wycieczek przedmiotowych** - inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego, programu nauczania lub programu wychowawczego w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
2. **wycieczek krajoznawczo-turystycznych** o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
3. **specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych**, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych,
4. Wszystkie formy krajoznawstwa i turystyki mogą być organizowane w kraju lub za granicą.

5. Wyjazd z uczniami do kina czy teatru należy traktować jak wycieczkę, jeśli zajęcia realizowane przez nauczyciela poza terenem szkoły mają na celu uzupełnienie programu nauczania lub programu wychowawczego. Przedmiot, w ramach którego odbywa się wycieczka, warunkuje miejsce jej realizacji. Wyjścia organizowane w tym celu są wycieczkami przedmiotowymi traktowanymi jako jedna z form krajoznawstwa i turystyki organizowanych dla uczniów przez szkołę.

§ 3

1. Organizacja i program wycieczki powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych. Obowiązkiem organizatora jest sprawdzenie stanu zdrowia i umiejętności uczniów, wymaganych podczas wycieczki.
2. Dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego mogą być organizowane zarówno wycieczki przedmiotowe, krajoznawczo - turystyczne na terenie macierzystego województwa, regionu geograficzno – turystycznego kraju jak i za granicą.
3. W wycieczkach turystyczno - krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
4. Uczniowie niepełnosprawni, o ile nie ma przeciwwskazań zdrowotnych, mogą brać udział w wycieczkach i imprezach, a organizatorzy tych wycieczek i imprez powinni zapewnić im odpowiednie warunki do ich specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności, a także opiekę rodzica jeżeli będzie to konieczne.
5. Liczba uczestników pozostających pod opieką jednego opiekuna ulega zmniejszeniu, jeżeli przepisy w sprawie ogólnych warunków bezpieczeństwa i higieny stanowią inaczej oraz w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej wymagającej stałej opieki lub pomocy.

§ 4

1. Wycieczka musi być należycie przygotowana pod względem programowym i organizacyjnym, a także omówiona ze wszystkimi uczestnikami w zakresie: celu wycieczki, trasy, zwiedzanych obiektów, harmonogramu i regulaminu zachowania uczniów podczas wycieczki (w przypadku dzieci przedszkolnych z ich rodzicami lub opiekunami).
2. Umowę z podmiotem zapewniającym zakwaterowanie, wyżywienie, realizację niektórych punktów programu, transport itp. lub świadczącymi kompleksowe usługi w zakresie organizacji wycieczek szkolnych (np. biurem podróży) zawiera kierownik wycieczki.
3. Program wycieczki organizowanej przez szkołę, listę uczniów oraz imiona i nazwiska kierownika, opiekunów zawiera karta wycieczki, którą zatwierdza dyrektor lub wicedyrektor szkoły.
4. Przygotowując wycieczkę należy:
 - a) określić cele i zadania wycieczki,
 - b) wybrać teren, środowisko i trasy,

- c) wybrać obiekty bazy noclegowej, żywieniowej i transportu oraz je zarezerwować;
- d) kartę wycieczki - załącznik nr 1,
- e) regulamin wycieczki dla ucznia,
- f) listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodziców lub opiekunów prawnych ucznia (załącznik nr 2),
- g) zgodę rodziców na udział ucznia w wycieczce (załącznik nr 3) wraz z oświadczeniem o stanie zdrowia,
- h) przeprowadzić spotkanie informacyjne o imprezie,
- i) przeprowadzić nabór uczestników.

§ 5

1. Organizator wycieczki zobowiązany jest do zapewnienia właściwej opieki i bezpieczeństwa jej uczestnikom.
2. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczek jest kierownik wycieczki oraz opiekunowie grupy. Opieka ich ma charakter ciągły.
3. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest parking przed salą gimnastyczną. Miejsce, czas powrotu i odbioru dziecka reguluje zgoda na udział dziecka w wycieczce (załącznik nr 3).
4. Udział uczniów w wycieczce wymaga pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych, którzy powinni przed jej rozpoczęciem pokryć koszty związane z udziałem w niej ich dziecka.
5. Opiekun wycieczki zobowiązany jest sprawdzać stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
6. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi.
7. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkole i placówkach publicznych.
8. Uczestnicy wycieczki i imprez powinni być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.
9. Na wycieczkę należy zabrać dobrze wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy.

§ 6

1. Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki.
2. Wzór karty wycieczki (załącznik nr 1) zawiera informacje dotyczące wycieczki, w tym:
 - a) program wycieczki,
 - b) oświadczenie zobowiązujące do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa składane przez kierownika i opiekunów wycieczki.

Do wzoru karty wycieczki wprowadza się informację o liczbie uczniów z niepełnosprawnością, uczestniczących w konkretnej wycieczce.

3. Do karty wycieczki dołącza się listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica lub rodziców ucznia (prawnych opiekunów). Listę uczniów podpisuje dyrektor szkoły (załącznik nr 2).
4. Dokumentacja wycieczki, o której mowa w punkcie 2 -3 winna być złożona w terminie minimum 3 dni przed jej rozpoczęciem do zatwierdzenia.
5. Zgody rodziców (załącznik nr 3) także stanowią dokumentację danej wycieczki.
6. Rozliczenie wycieczki (załącznik nr 4) składa się u wicedyrektora szkoły.

§ 7

1. Kierownik i opiekunowie nie ponoszą kosztów przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia.
2. Rozliczenia wycieczki (załącznik nr 4) dokonuje kierownik wycieczki.
3. Dowodami finansowymi są przede wszystkim rachunki, paragony, dowody wpłaty i bilety wydawane przez uprawnione do tego rodzaju działalności podmioty gospodarcze.

§ 8

1. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
2. Kierownikiem szkolnej wycieczki może być wyłącznie nauczyciel zatrudniony w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnocinie.
3. Dyrektor placówki może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.
4. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej, o której mowa w § 2 pkt 3 kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

5. Do podstawowych obowiązków kierownika wycieczki należy:

- a. opracowanie z udziałem uczestników szczegółowego programu i harmonogramu oraz wypełnienie karty wycieczki,
- b. opracowanie regulaminu wycieczki i zapoznanie z nim wszystkich uczestników,
- c. zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,
- d. zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania,
- e. określenie zadań dla opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki,

- f. nadzór nad zaopatrzeniem uczestników w niezbędny, sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
- g. organizacja transportu, wyżywienia i noclegów dla uczestników,
- h. podział zadań wśród uczestników,
- i. przygotowanie planu finansowego wycieczki,
- j. dysponowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
- k. dokonanie rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu.

§ 9

1. Opiekunami wycieczki powinni być pracownicy pedagogiczni szkoły.
 2. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora placówki.
 3. Przy wyjściu z uczniami poza teren szkoły w obrębie tej samej miejscowości na wycieczki przedmiotowe powinien być zapewniony przynajmniej jeden opiekun dla grupy 26 uczniów (w przedszkolu - na piętnaścioro dzieci jeden opiekun podczas spacerów/wycieczek pieszych).
 4. Przy wyjeździe z uczniami poza miejscowość, która jest siedzibą szkoły, powinien być zapewniony jeden opiekun dla grupy 15 uczniów (w przedszkolu – na dziesięścioro dzieci jeden opiekun w sytuacji przemieszczania się autokarem wynajętym na potrzeby wycieczki).
 5. Na prośbę kierownika dyrektor może zwiększyć liczbę opiekunów dla konkretnej grupy szkolnej lub przedszkolnej.
 6. Wycieczka w rejony powyżej 1000 m n.p.m. oraz w Parkach Narodowych musi być prowadzona przez przewodnika z właściwymi kwalifikacjami.
 7. W przypadku, gdy liczba opiekunów jest większa, przynajmniej jednym z nich powinien być nauczyciel.
- 8. Do podstawowych obowiązków opiekuna należy:**
- a. sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczestnikami wycieczki,
 - b. współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki,
 - c. nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
 - d. wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika,

e. dbałość o prawidłowe przygotowanie dzieci do wyjścia poza teren szkoły lub przedszkola.

§ 10

Rodzice dziecka przedszkolnego uczestniczącego w wycieczce zobowiązani są:

- a. poinformować opiekunów o stanie zdrowia dziecka,
- b. w dniu wycieczki przyprowadzić dziecko do przedszkola o wyznaczonej godzinie,
- c. osobiście odebrać dziecko z przedszkola po skończonej wycieczce.

§ 11

1. Realizacja wycieczki powinna uwzględniać następujące wytyczne:

WYCIECZKA AUTOKAROWA / PKP

- a. zajmowanie miejsca w środkach transportu powinno być realizowane tak, aby opiekunowie siedzieli przy drzwiach lub w skrajnych przedziałach PKP, z zastrzeżeniem pełnienia dyżurów na korytarzach;
- b. autokar przewożący uczestników wycieczek/impresz szkolnych musi być oznakowany – umieszcza się z przodu i z tyłu tablice barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej lub tablice „przewóz dzieci”;
- c. przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą się tam znajdować dodatkowe miejsca do siedzenia;
- d. postoje autokaru mogą odbywać się tylko na oznakowanych parkingach;
- e. po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczebny dzieci;
- f. obowiązkiem opiekunów jest dopilnowanie dzieci w czasie jazdy (uczniowie nie mogą chodzić po autokarze, siedzieć tyłem, na oparciu, spożywać posiłków, rzucać śmieciami lub wyrzucać je przez okno, itd.).

WYCIECZKA PIESZA

- a. kolumna pieszych może poruszać się tylko prawą stroną jezdni; liczba pieszych idących obok siebie nie może przekraczać 4;
- b. długość kolumny pieszych nie może przekraczać 50m, a odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 100 metrów.

WYCIECZKA W GÓRY

- a. wycieczki piesze lub narciarskie na terenach górskich, leżących na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody oraz leżących powyżej 1000m n.p.m., mogą prowadzić wyłącznie górcy przewodnicy turystyczni;
- b. osoby uprawiające narciarstwo lub snowboard są obowiązane używać w czasie jazdy kasków ochronnych;
- c. wędrówkę należy zaplanować tak, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu.

WYCIECZKA ROWEROWA

- a. zgodnie z przepisami o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób;
- b. w przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić co najmniej 200 metrów;
- c. wszyscy uczniowie muszą posiadać kartę rowerową;
- d. tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika;
- e. uczestnicy powinni jechać jeden za drugim, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- f. uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę.

OPIEKA NAD UCZNIEM PODCZAS ZAWODÓW SPORTOWYCH, KONKURSÓW I RAJDÓW PTSM

1. Za bezpieczeństwo uczniów podczas zawodów, konkursów i rajdów odpowiadają nauczyciele wyznaczeni przez dyrektora.
2. Jeżeli zawody, rajdy lub konkursy odbywają się poza szkołą, nauczyciel na miejsce rozpoczęcia i zakończenia zawodów/ konkursów wyznacza parking przed salą gimnastyczną.
3. Nauczyciel może zezwolić uczniowi na samodzielny powrót do domu z miejsca innego niż parking przed szkołą na pisemną prośbę rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Nauczyciel jest zobowiązany do opieki nad uczniami także podczas przejazdu środkiem lokomocji.

§ 12

1. Kierownicy i opiekunowie powinni posiadać umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Kierownik i opiekunowie są zobowiązani możliwie jak najprędzej zapewnić fachową pomoc lekarską w sytuacji zaistnienia wypadku lub choroby uczestnika wycieczki.
2. Kierownik wycieczki zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania o chorobie lub wypadku:
 - a. rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego;
 - b. dyrektora szkoły;
3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie inspektora sanitarnego.

§ 13

W dokumentacji wycieczki powinny się znaleźć:

- a. zatwierdzona przez dyrektora karta wycieczki – załącznik nr 1,
- b. regulamin danej wycieczki- załączniki nr 6 -11,
- c. lista uczestników- załącznik nr 2,
- d. potwierdzona podpisem uczniów imienna lista wpłat na wycieczkę- załącznik nr 5,
- e. zgoda rodziców/prawnych opiekunów na udział ucznia w wycieczce wraz z oświadczeniem o stanie zdrowia ucznia i imienne potwierdzenie zapoznania się z regulaminem wycieczki - załącznik nr 3,
- f. rozliczenie środków finansowych wycieczki - załącznik nr 4.

§ 14

1. Wyjazd zagraniczny należy zgłosić co najmniej 7 dni przed jego planowanym wyjazdem.

Dokumentacja wyjazdu zagranicznego składana w formie zawiadomienia do Łódzkiego Kuratora Oświaty powinna zawierać:

- a. kartę wycieczki lub imprezy (załącznik nr 1); w karcie wycieczki powinny być wyraźnie wpisane nazwa kraju, dokładny adres, telefon kontaktowy, czas pobytu, imiona i nazwiska kierownika oraz opiekunów;
- b. program pobytu;
- c. potwierdzenie ubezpieczenia uczestników od kosztów leczenia i następstw nieszczęśliwych wypadków.

2. Uczniowie niezależnie od obywatelstwa nie mogą przekraczać granicy państwowej na podstawie legitymacji szkolnej. Dokumentami uprawniającymi do przekroczenia granicy państwowej są paszport, dowód osobisty.

3. Kierownik wycieczki lub co najmniej jeden opiekun wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.

4. Dokumentacja wycieczki zagranicznej zgromadzona przez organizatora wyjazdu musi zawierać ponadto:

- a. zgody rodziców/prawnych opiekunów na uczestnictwo w wycieczce/imprezie uczniów;
- b. regulamin danej wycieczki/imprezy (podpisany przez uczestników);
- c. zadania kierownika i opiekunów danej wycieczki/imprezy;
- d. informacje dotyczące karty EKUZ.

§ 15

Postanowienia końcowe

1. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce klasowej organizowanej w dniach zajęć szkolnych mają obowiązek brać udział w zajęciach z klasą wskazaną przez dyrektora. Listę tych uczniów wychowawca wywiesza na tablicy ogłoszeń w pokoju nauczycielskim.
2. Kierownik wycieczki powinien zaproponować rodzicom dodatkowe ubezpieczenie jej uczestników oraz poinformować ich o konsekwencjach braku ubezpieczenia.
3. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
4. Klasowe lub grupowe wyjście uczniów poza teren szkoły, organizowane w ramach lekcji w celu realizacji programu nauczania, nie stanowi wycieczki w rozumieniu niniejszego regulaminu. Wyjście należy odnotować w Ewidencji Wyjść (znajduje się w pokoju nauczycielskim) oraz w dzienniku lekcyjnym, zapewniając bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom.
5. W sprawach nie uregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach, w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.

**Regulamin zachowania się uczniów
Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Czarnocinie
podczas wycieczki**

Zasady poruszania się po drogach w czasie trwania wycieczki:

1. W czasie trwania wycieczki wszyscy podporządkowują się poleceniom, nakazom i zakazom kierownika wycieczki i opiekunów.
2. Uczestnicy wycieczki powinni być wyposażeni w odblaskowe emblematy, opaski lub kamizelki.
3. Wszyscy uczestnicy wycieczki idą zwartą grupą (parami). Na początku grupy idzie kierownik wycieczki jako prowadzący, następnie najmłodszy i najstarsi uczestnicy wycieczki, do których należy dostosować tempo marszu, zaś na końcu idą najstarsi uczestnicy wraz z jednym z opiekunów.
4. W przypadku małych grup - grupy idą lewym poboczem drogi lub szosy. Kolumny poruszają się prawym poboczem drogi lub szosy, a po zmroku są oświetlone latarkami. W czasie marszu należy zwracać uwagę na poruszające się po drodze pojazdy.
5. Nikt z uczestników nie odłącza się od grupy.
6. W czasie wycieczki na terenie miasta uczestnicy poruszają się wyłącznie po chodnikach, również zwartą grupą.
7. Uczestnicy wycieczki przekraczają jezdnię jedynie w miejscach do tego przeznaczonych (pasy dla pieszych).

Zasady zachowania się w czasie korzystania ze środków komunikacji, jazda autokarem:

1. Kierownik wycieczki wchodzi pierwszy do autokaru i ustala kolejność zajmowania miejsc przez uczestników wycieczki.
2. Przed odjazdem kierownik sprawdza listę obecności.
3. Kierownik wycieczki siada przy drzwiach z przodu autokaru.
4. Opiekun wchodzi do autokaru ostatni i zajmuje miejsce z tyłu autokaru przy drzwiach.
5. W czasie jazdy uczestnicy wycieczki siedzą na wyznaczonych miejscach, nie wstając z nich podczas jazdy; podczas jazdy autokarem zabrania się uczestnikom spożywania posiłków.
6. Przy wychodzeniu z autokaru pierwszy wysiada opiekun i stojąc przy drzwiach ustawia młodzież, zwracając uwagę, aby nie wybiegała na jezdnię.
7. Uczestnicy wycieczki zabierają swoje rzeczy, w autokarze zostawiają porządek.
8. Kierownik wycieczki wychodzi z autokaru ostatni sprawdzając, czy nikt z uczestników nie pozostał w autokarze.
9. Po wyjściu z autobusu i uformowaniu grupy kierownik wycieczki sprawdza listę obecności.
10. Wszelkie niedyspozycje związane z jazdą zgłaszamy natychmiast nauczycielowi.
11. Uczestnikom wycieczki zabrania się:
 - a) zabierać ze sobą własnych zabawek bez zgody opiekuna wycieczki,
 - b) przemieszczania się w obrębie autokaru, podróżowania w pozycji stojącej,
 - c) otwierania drzwi, blokowania zamków w nich,
 - d) samowolnego otwierania okien w czasie jazdy.

Na postoju i w podróży:

1. Uczestnicy mogą:
 - a) spożywać posiłki,
 - b) skorzystać z toalety.
2. Autokar powinien być przewietrzony.

Jazda pociągiem/ autobusem/ tramwajem/ trolejbusem:

1. Jeżeli konieczny jest podział uczestników wycieczki na grupy (jazda pociągiem z przedziałami), należy dokonać tego przed wejściem do pojazdu. Kierownik wycieczki wchodzi pierwszy rozdzielając dzieci i opiekunów w przedziałach, sprawdza listę obecności.
2. Wskazane jest, aby w każdym przedziale znajdowała się osoba dorosła.
3. Jeden z opiekunów wchodzi do pojazdu ostatni.
4. W czasie jazdy pociągiem uczestnikom nie wolno otwierać okien i wychylać się, należy zachować ład i porządek.
5. Przy wychodzeniu z pojazdu pierwszy wychodzi opiekun i ustawia uczniów na peronie.
6. Kierownik wychodzi z pojazdu po sprawdzeniu, czy nikt z uczestników tam nie pozostał.
7. Po uformowaniu grupy kierownik wycieczki sprawdza listę obecności.

Wycieczka rowerowa:

1. Zgodnie z przepisami o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób.
2. W przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić co najmniej 200 metrów.
3. Wszyscy uczniowie muszą posiadać kartę rowerową.
4. Tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika.
5. Uczestnicy wycieczki powinni jechać jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), zgodnie z przepisami ruchu drogowego.
6. Uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę.

Na trasie:

1. Na trasie prowadzi przewodnik lub nauczyciel.
2. Tempo marszu oraz czas i miejsce odpoczynku wyznacza przewodnik lub nauczyciel.
3. Kolumna pieszych może poruszać się tylko prawą stroną jezdni, liczba pieszych idących obok siebie nie może przekraczać 4.
4. Podczas wędrowki staramy się iść rytmicznie, nie hałasujemy, nie śmiejemy, nie niszczymy przyrody żywej i nieożywionej, słuchamy uważnie objaśnień przewodnika.
5. Na szlakach turystycznych i górskich nie wyprzedzamy przewodnika, nie oddalamy się, nie opóźniamy marszu.
6. Osoby uprawiające narciarstwo lub snowboard do ukończenia 15 roku życia są obowiązane używać w czasie jazdy kasków ochronnych.

Zwiedzanie:

- 1.Podczas zwiedzania obiektów zabytkowych, muzeów, wystaw nie dotykamy eksponatów, uważnie słuchamy objaśnień przewodnika lub nauczyciela.
- 2.Nie oddalamy się od grupy.
- 3.W zwiedzanych obiektach nie hałasujemy, nie spożywamy żadnych pokarmów, nie siadamy w miejscach do tego nie przeznaczonych.
- 4.Podczas zwiedzania obiektów sakralnych dostosowujemy się do regulaminu obowiązującego w tym obiekcie (odpowiedni strój, zachowanie ciszy, uszanowanie miejsca świętego).

Miejsce noclegowe:

- 1.Przydział miejsc noclegowych ustala opiekun wycieczki.
- 2.Po zajęciu miejsc w pokojach zachowujemy się kulturalnie (nie kładziemy na łóżkach bagażu, nie niszczymy mebli, nie wychylamy się z okien, nie trzaskamy drzwiami, nie śmiejemy).
- 3.Bezwzględnie przestrzegamy ciszy nocnej pomiędzy godzinami 22.00 a 6.00.
- 4.W sanitariatach utrzymujemy idealną czystość.
- 5.Za wszelkie zniszczenia w obiekcie noclegowym ponosimy odpowiedzialność materialną.
- 6.Każdorazowe wyjście z miejsca noclegowego zgłaszamy opiekunowi wycieczki.
- 7.Zabrania się uczestnikom dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokich napięć, manipulowania niewypałami, spożywania różnego rodzaju owoców, co do których nie ma pewności, że są jadalne.
- 8.Po przybyciu na miejsce noclegowe wszyscy uczestnicy mają obowiązek dokładnie zapoznać się z rozmieszczeniem dróg ewakuacyjnych i pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi.

Załączniki do regulaminu:

1. Załącznik 1 – karta wycieczki z harmonogramem,
2. Załącznik 2 – wzór listy uczestników wycieczki,
3. Załącznik 3 – wzór zgody rodziców lub opiekunów prawnych na udział dziecka w wycieczce,
4. Załącznik 4 - wzór rozliczenia wycieczki,
5. Załącznik 5 - lista wpłat uczestników wycieczki,
6. Załącznik 6 -11- regulaminy wycieczek.

